DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

અહેવાલયોગ્ય

ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં

ફોજદારી અપીલીય હૂકૂમત

ફોજદારી અપીલ નં. ૨૧૬/૨૦૧૫

કાલાભાઈ હમીરભાઈ કચ્છોટ .....અપીલકર્તા

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય .....સામાવાળા

સાથે

ફોજદારી અપીલ નં.૪૫૩/૨૦૨૧

[એસ.એલ.પી. (ક્રિમીનલ) નં.૩૨૨૭/૨૦૧૫માંથી ઉદભવેલ]

અને

ફોજદારી અપીલ નં. ૨૯૦/૨૦૧૮

ચુકાદો

<u>ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી</u>

૧. એસ.એલ.પી. (ક્રિમીનલ) નં.૩૨૨૭/૨૦૧૫માં પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

૨. આ તમામ ફોજદારી અપીલ અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા ફોજદારી અપીલ નં.૪૦૫/૨૦૧૦ અને ૪૫૯/૨૦૧૦માં પસાર કરાયેલા સંયુક્ત ચુકાદા વિરૂદ્ધ દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જેથી, તેની એકસાથે સુનાવણી કરી અને આ સંયુક્ત ચુકાદા દ્વારા નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૩. ફોજદારી અપીલ નં.૨૯૦/૨૦૧૮ આરોપી નં.૧–વજાશીભાઈ રામશીભાઈ કચ્છોટ દ્વારા; એસ.એલ.પી.(ક્રિમીનલ) નં.૩૨૨૭/૨૦૧૫ માંથી ઉદ્ભવેલી ફોજદારી અપીલ આરોપી નં.૨–મુલુભાઈ મારખીભાઈ નંદાનિયા દ્વારા; અને ફોજદારી અપીલ નં.૨૧૬/૨૦૧૬ આરોપી નં. ૩–કાલાભાઈ હમીરભાઈ કચ્છોટ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ છે. સરળતા ખાતર, હવે પછી ઉપરોક્ત અપીલોમાં અપીલકર્તાઓને આરોપી નં.૧ થી ૩ તરીકે સંબોધવામાં આવશે.

૪. ઉપરોક્ત અપીલકર્તાઓ કેશોદ પોલીસ સ્ટેશનના દફ્તરે એફ.આઈ.આર. નં. I–૨૧૫/૨૦૦૬ તારીખ ૧૧.૧૧.૨૦૦૬માં આરોપી હતા, જે ભારતીય દંડ સંહિતા (આઈ.પી.સી.) ની કલમ–૩૦૨, ૩૨૬, ૩૨૪ અને ૩૪ તેમજ મુંબઈ પોલીસ અધિનિયમની કલમ–૧૩૫ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે નોંધવામાં આવી હતી, તેમાં પ્રથમ વર્ગ મેજિસ્ટ્રેટ, કેશોદની અદાલતમાં તા.૦૭.૦૨.૨૦૦૭ ના રોજ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. આ

ગુનાઓ સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા ચલાવવાપાત્ર હોઇ, આ કેસ એડિશનલ સેશન્સ જજ, જુનાગઢની અદાલતને કમીટ કરવામાં આવ્યો હતો અને આરોપીઓ વિરૂદ્ધ સેશન્સ કેસ નં.૧૪/૨૦૦૭માં ઉપરોક્ત ગુનાઓ માટે ટ્રાયલ ચલાવવામાં આવેલ હતી. તમામ આરોપીઓને આઈ.પી.સી. ની કલમ–૩૪ સાથે વાંચતા કલમ–૩૦૨ અને મુંબઇ પોલીસ અધિનિયમની કલમ–૧૩૫(૧) હેઠળના ગુના માટે તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. આરોપી નં.૧–વજાશીભાઈ રામશીભાઈ કચ્છોટને આઈ.પી.સી. ની કલમ–૩૪ સાથે વાંચતાં કલમ–૩૦૨ હેઠળના ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવેલ અને આજીવન કેદની સજા તેમજ રૂ૧૦,૦૦૦/– નો દંડ કરવામાં આવેલ અને દંડ ભરવામાં ચુક થયે, વધુ ૧૨ માસની સરળ કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. તેને આઈ.પી.સી.ની કલમ–૩૨૪ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે પણ તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવેલ અને રૂ૩૦૦૦/– નો દંડ ભોગવવાની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને દંડ ભરવામાં ચુક થયે, વધુ છ મહિનાની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. તેને મુંબઇ પોલીસ અધિનિયમની કલમ–૧૩૫(૧) હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે પણ તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવેલ અને તેમને ચાર મહિનાની સાદી કેદ તેમજ રૂ૧૦૦/– નો દંડની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને ચુક થયે, વધુ દસ દિવસની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. આરોપી નં.૨–મુલુભાઈ મારખીભાઈ નંદાનિયાને આઈ.પી.સી.ની કલમ–૩૪ સાથે વાંચતા કલમ–૩૦૨ હેઠળના ગુના માટે તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવેલ અને તેમને આજીવન સખત કેદની

સજા તેમજ રૂ૦૧૦,૦૦૦/–નો દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો અને દંડ ભરવામાં ચુક થયે, વધુ ૧૨ મહિનાની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. તેને મુંબઇ પોલીસ અધિનિયમની કલમ–૧૩૫(૧) હેઠળના સજાપાત્ર ગુના માટે પણ તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવેલ અને ચાર મહિના માટે સાદી કેદ તેમજ રૂ૦૧૦૦/–નો દંડ ફટકારવામાં આવેલ અને દંડ ભરવામાં ચુક થયે, વધુ દસ દિવસની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. આરોપી નં.૩–કલાભાઈ હમીરભાઈ કચ્છોટ આઈ.પી.સી.ની કલમ–૩૪ સાથે વાંચતા કલમ–૩૦૨ હેઠળના ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવેલ અને તેને આજીવન સખત કેદની સજા તેમજ રૂ૦૧૦,૦૦૦/–નો દંડની સજા ફટકારવામાં આવી હતી અને દંડ ભરવામાં ચુક થયે, વધુ ૧૨ મહિનાની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. તેને મુંબઇ પોલીસ અધિનિયમની કલમ–૧૩૫(૧) હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે પણ તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવેલ અને તેને ચાર મહિનાની સાદી કેદની સજા તેમજ રૂ૦૧૦૦/–નો દંડ ફટકારવામાં આવેલ, અને દંડ ભરવામાં ચુક થયેથી, વધુ દસ દિવસની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવી હતી. વિદ્વાન સત્ર ન્યાયાધીશે મૂળ આરોપી નં.૨ અને ૩ને આઈ.પી.સી.ની કલમ–૩૪ સાથે વાંચતા કલમ–૩૨૬ તેમજ ૩૨૪ હેઠળના તહોમતમાંથી નિર્દોષ ઠરાવેલ. વિદ્વાન સત્ર અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલા સજાના ચુકાદા અને આદેશ વિરૂદ્ધ વડી અદાલત સમક્ષ આરોપી નં.૧ અને ૩નાઓએ ફોજદારી અપીલ નં.૪૫૯/૨૦૧૦ તેમજ આરોપી નં.૨ દ્વારા ફોજદારી અપીલ નં.૪૦૫/૨૦૧૦ દાખલ કરી હતી.

૫. વડી અદાલતે, વાદગ્રસ્ત સંયુક્ત ચુકાદા દ્વારા, સજા કાયમ કરવાની સાથે, અપીલને આંશિક રીતે મંજૂર કરેલ અને આદેશ આપેલ છે કે આરોપીઓને આપવામાં આવેલી તમામ સજાઓ એક સાથે ભોગવવાની રહેશે અને ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ–૪૨૮નો લાભ આપતાં એવો પણ આદેશ આપેલ કે આરોપીઓએ જેલમાં વીતાવેલ કાચા કામના કેદી તરીકેનો સમયગાળો સજા વિરુદ્ધ મજરે આપવામાં આવે.

૬. તા.૧૦/૧૧/૨૦૦૬ના રોજ, તાલુકા કેશોદના બમનસા ઘેડના રહેવાસી રાજશીભાઈ માલદેભાઈ કરંજીયાએ જુનાગઢ 'બી' ડિવિઝનના સબ–ઇન્સ્પેક્ટર સમક્ષ ફરિયાદ આપી હતી કે તેઓ તેમના પરિવાર સાથે બમનસા ઘેડમાં રહે છે અને ખેતીકામ કરે છે અને અખા ગામની સિમમાં આવેલ વાડીમાં રહે છે. પોતાની ફરિયાદમાં તેણે જણાવ્યું છે કે તા.૧૦/૧૧/૨૦૦૬ના રોજ સાંજે લગભગ ૫.૦૦ વાગ્યે રાજશીભાઈ માલદેભાઈ કરંજીયા; મિતેશ હરદાસભાઈ અને ગોકલભાઈ કરસનભાઈ, ગોકલભાઈની હીરો હોન્ડા મોટરસાયકલ પર કોઇ કામ માટે કેશોદ ગયા હતા. ગોકલભાઈ મોટરસાયકલ ચલાવી રહ્યા હતા. પરત ફરતી વખતે, જ્યારે તેઓ સાંજે લગભગ ૭.૧૫ વાગ્યે કલાભાઈની વાડી નજીક પહોંચ્યા ત્યારે વજાશીભાઈ રામશીભાઈ, મુલુભાઈ મારખીભાઈ અને કલાભાઈ હમીરભાઈ કચ્છોટ કુહાડી અને છરીઓ સાથે રાહ જોઈ રહ્યા હતા.રાજશીભાઈ માલદેભાઈ કરંજીયાને રોકવા માટે

મુલુભાઈએ કુહાડી મારી હતી, જે ગોકલભાઈના માથા પર વાગી હતી, જેના કારણે રાજશીભાઈ માલદેભાઈ કરંજીયા, મિતેશભાઈ હરદાસભાઈ અને ગોકલભાઈ મોટરસાયકલ પરથી નીચે પડી ગયા હતા. ત્યારબાદ ત્રણેય આરોપીઓએ મરણજનાર ગોકલભાઈ પર છરીઓથી હુમલો કર્યો અને જ્યારે રાજશીભાઈ માલદેભાઇ બચાવવા વચ્ચે પડ્યા, ત્યારે વાજશીભાઈએ રાજશીભાઈ માલદેભાઇ કરંજીયાના માથા પર છરી વડે ઈજા કરી હતી. એવો પણ આરોપ છે કે વજશીભાઈએ માથાની પાછળની બાજુએ કાન ઉપર છરીના ઘા મારેલ અને મિતેશને ડાબા ખભા પર માર્યો હતો. ગોકલભાઈ બેભાન થઈ ગયા.ત્યારબાદ, ત્રણેય આરોપીઓ કલાભાઈની મોટરસાયકલ પર અખા તરફ ભાગી ગયેલ હતા. ત્યારબાદ, મરણજનાર અને ઈજા પામનારના સંબંધીઓને બોલાવવામાં આવ્યા હતા અને તેમને સરકારી હોસ્પિટલમાં ખસેડવામાં આવ્યા હતા જ્યાં ગોકલભાઈને મરણ ગયેલ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને રાજશીભાઈ માલદેભાઈ અને મિતેશભાઈને તબીબી સારવાર આપવામાં આવી હતી.એવું પણ જણાવેલ છે કે આ ઘટના પાછળનું કારણ એ છે કે ઘટનાની તારીખથી છ મહિના અગાઉ ગોકળભાઇને વજશીભાઈ અને મુલુભાઈ સાથે ઝઘડો થયેલ હતો. તેણે ફરિયાદમાં જણાવ્યું કે હાલની ઘટના આરોપી અને મરણજનાર વચ્ચેની આવી દુશ્મનાવટનું પરિણામ છે.

૭. ઉપરોક્ત ફરિયાદના આધારે ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો અને જરૂરી તપાસ બાદ એડિશનલ સેશન્સ જજ, જુનાગઢ સમક્ષ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં

આવી હતી. વિદ્વાન સત્ર ન્યાયાધીશે આરોપી સામે આરોપો ઘડ્યાં હતાં. જ્યારે આરોપીઓએ આરોપો કબુલ ન હોવાની દલીલ કરેલ અને કેસ ચલાવવાની માંગણી કરેલ, ત્યારે તેમની સામે આક્ષેપિત ગુનાઓ માટે કેસ ચલાવવામાં આવ્યો હતો.

૮. આરોપી સામે ઘડવામાં આવેલા તહોમતને સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે કુલ ૩૨ સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને ૬૧ દસ્તાવેજો માર્ક કર્યા છે અને સુનાવણીના અંતે, સીઆરપીસીની કલમ–૩૧૩ હેઠળ આરોપીઓનું વિશેષ નિવેદન નોંધ્યા બાદ અને ફરિયાદપક્ષ અને બચાવપક્ષની દલીલો સાંભળ્યા બાદ, વિદ્વાન વધારાના સત્ર ન્યાયાધીશે અપીલકર્તા–આરોપીઓને ગુનાઓ માટે તકસીરવાન ઠેરવ્યા હતા અને ઉપર મુજબની સજા સંભળાવેલ હતી. તકસીરવાન ઠેરવવાના ચુકાદા અને અપીલકર્તાઓ–આરોપીઓને કરવામાં આવેલી સજાથી નારાજ થઇ, વડી અદાલત સમક્ષ આરોપી નં.૧ અને ૩નાએ ફોજદારી અપીલ નં.૪૫૯/૨૦૧૦ દાખલ કરેલ અને મૂળ આરોપી નં.૨નાએ ફોજદારી અપીલ નં.૪૦૫/૨૦૧૦ દાખલ કરેલ. વડી અદાલતે સજા કાયમ કરતી વખતે સીઆરપીસીની કલમ–૪૨૮નો લાભ આપેલ અને અપીલને ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ સંયુક્ત ચુકાદા દ્વારા માત્ર આંશિક રીતે મંજૂર કરેલ.

૯. અમે ફોજદારી અપીલ નં.૨૧૬/૨૦૧૫માં અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી હરિન પી. રાવલ; ફોજદારી અપીલ નં.

૨૯૦/૨૦૧૮માં અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી. એન. રે; એસ.એલ.પી.(ક્રિમીનલ) નં.૩૨૨૭/૨૦૧૫ માંથી ઉદભવેલી ફોજદારી અપીલમાં અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નચિકેતા જોશી અને સામાવાળા–રાજ્ય તરફે હાજર રહેલ વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી વિશાખાને સાંભળ્યા.

૧૦. વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી હરિન રાવલે દલીલ કરી છે કે અપીલકર્તા–આરોપીની સજા મુખ્યત્વે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ની જુબાની પર આધારિત છે, જે ઈજાપામનાર નજરે જોનાર સાહેદ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે જો તેમની જુબાનીઓ ઝીણવટપૂર્વક વાંચવામાં આવે, તો તેમાં મોટા વિરોધાભાસ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેઓ આકસ્મિક સાક્ષી છે અને તેમના પુરાવા અપીલકર્તા–આરોપીની સજાના આધાર માટે વિશ્વાસપાત્ર નથી. વધુમાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં ઈજાના પ્રકાર વિશે કોઈ ઉલ્લેખ નથી અને ગુનામાં વપરાયેલી મોટરસાયકલ મળી આવી નથી. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ફરિયાદપક્ષનો એવો કેસ છે કે મરણજનાર પર આરોપી દ્વારા માથામાં ઈજા કરવામાં આવી હતી, પરંતુ મરણજનારના પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં તેને કોઈ અનુરૂપ તબીબી ઈજા નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલ સહિતના તબીબી રેકોર્ડ વિશ્વસનીય નથી અને ફરિયાદપક્ષ વાજબી શંકાથી પર કેસ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયેલ છે.

આમ, તેમણે આરોપીઓને શંકાનો લાભ આપવા અને તેમની સજાને રદ કરવા વિનંતી કરી છે. તેમની દલીલોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલશ્રીએ **આનંદ રામચંદ્ર ચૌગુલે વગેરે વિરુદ્ધ સિદારાઈ લક્ષ્મણ ચૌગલા અને અન્ય**[1]**; અકુલા વીરા વેંકટ સૂર્ય પ્રકાશ ઉર્ફે બાબી વિરૂદ્ધ સરકારી વકીલ**[2]**, આંધ્રપ્રદેશ હાઈકોર્ટ અને મોહિન્દર સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય**[3]ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે.

૧૧. ફોજદારી અપીલ નં.૨૯૦/૨૦૧૮માં અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી. એન. રેએ દલીલ કરી છે કે મરણજનારને એક અપીલકર્તાઓને કારણે જીવલેણ ઈજા થઈ હોવાનું માનવામાં આવ્યું હતું, તેમ છતાં ફરિયાદપક્ષ સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ પર લોહીના કોઈ નિશાન નહોતા, જેઓ ઈજાપામનાર સાક્ષી હોવાનું અને મરણજનારની સાથે જ મોટરસાયકલ પર મુસાફરી કરી રહ્યા હોવાનું જણાવવામાં આવેલ છે. વધુમાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે મરણજનાર અને ઈજાપામનારને મારુતિ કારમાં લઈ જવામાં આવ્યા હતા પરંતુ કારમાં લોહીના કોઈ નિશાન નહોતા. ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ પર પણ લોહી મળ્યું ન હતું અને તેમને થયેલી ઈજાઓ ઉપરછલ્લી છે.વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે આક્ષેપિત ઘટના નવેમ્બર મહિનામાં સાંજે ૭.૩૦ વાગ્યે બની હતી, તેથી અંધારામાં

1 (૨૦૧૯) ૮ એસસીસી ૫૦
2 (૨૦૦૯) ૧૫ એસસીસી ૨૪૬
3 (૨૦૦૪) ૧૨ એસસીસી ૩૧૧

આરોપીની ઓળખ થવાની કોઈ શક્યતા નહોતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ડૉક્ટરની જુબાની મુજબ મરણજનારના માથા પર કોઈ ઈજા મળી નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કહેવાતો હેતુ, કે રૂ૧૫,૦૦૦/–ની રકમ મરણજનારને ચૂકવવાના થતાં હતાં, તે આરોપીનો દોષ નોંધવા માટે કોઈ આધાર ન હતો કારણ કે ઉપરોક્ત બનાવ ઘટનાની તારીખથી લગભગ આઠ મહિના અગાઉનો હતો.

૧૨. એસ.એલ.પી. (ક્રિમિનલ) નં.૩૨૨૭/૨૦૧૫માંથી ઉદ્ભવેલી ફોજદારી અપીલમાં અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નચિકેતા જોશીએ, શ્રી હરિન રાવલ અને શ્રી ડી. એન. રેની દલીલો સ્વીકારતી વખતે, એવી દલીલ કરી છે કે રેકોર્ડ પર કોઈ સ્વીકાર્ય પુરાવા નથી, તેમ છતાં અપીલકર્તાને આક્ષેપિત ગુનાઓ માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવેલ હતો.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે જો એકંદર પુરાવાને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે તો આરોપી સામે ઘડવામાં આવેલા તહોમત વાજબી શંકાથી પર સાબિત થતા નથી અને વડી અદાલતે પણ અપીલકર્તા–આરોપી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા આધારોને યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં ધ્યાનમાં લીધા નથી અને અપીલને ફગાવી દીધી છે.

૧૩. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા–રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી વિશાખાએ રજૂઆત કરી છે કે અપીલકર્તાઓ સામે તકસીરવાન ઠેરવવાના સહવર્તી તારણો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે પોતે જ

મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓ પર વિસ્તૃત વિચારણા કરી છે અને તે નિષ્કર્ષ પર આવી છે કે અપીલકર્તાઓ આક્ષેપિત ગુનાઓ માટે કસુરવાર હતા અને તેમાં દખલ કરવા માટે કોઈ આધાર નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે આરોપી નં.૧ અને ૩ છરીઓ સાથે મળી આવ્યા હતા અને જ્યારે ત્રણેય મોટરસાયકલ પર મુસાફરી કરી રહ્યા હતા ત્યારે મરણજનારના માથા પર આરોપી નં.૨નાએ કુહાડી વડે હુમલો કરીને તેને ઈજા પહોંચાડી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે મરણજનારની હત્યા ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ને સમાન આશયથી ઈજા પહોંચાડીને કરવામાં આવી હતી, જેથી, તેમને સત્ર અદાલત દ્વારા યોગ્ય રીતે તકસીરવાન ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં, વિદ્વાન વકીલે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨૧ની જુબાનીનો ઉલ્લેખ કરીને, જે ઘટના સ્થળે સૌપ્રથમ પહોંચનાર વ્યક્તિ એટલે કે મરણજનારના ભાઈ હતો, તેણે રજૂઆત કરી હતી કે પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ માથાના પાછળના નીચેના ભાગમાં ઈજા સૂચવે છે. વધુમાં, રજૂઆત કરી છે કે આરોપીઓની ઓળખ અંગે સવાલ ઉપસ્થિત થતો નથી કારણ કે તમામ એકબીજાને ઓળખે છે અને એક જ ગામના છે. તેણીએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે તબીબી અને નજરે જોનારના પુરાવા આરોપી સામેના કેસને સાબિત કરવા માટે ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપે છે. વિદ્વાન વકીલે છેલ્લે દલીલ કરી છે કે જુબાનીઓમાં વિસંગતતાઓ, જો કોઈ હોય તો, મામુલી છે અને તે ફરિયાદપક્ષના કેસને અસર કરશે નહીં. વિદ્વાન વકીલે **મોહર અને અન્ય**

વિરુદ્ધ યુ.પી. રાજ્ય[4] તેમજ **ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિરુદ્ધ નરેશ અને અન્ય**[5]ના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૧૪. જવાબમાં, અપીલકર્તા–આરોપી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી હરિન રાવલ અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી.એન. રેએ રજૂઆત કરી છે કે કથિત ઘટના તા.૧૦.૧૧.૨૦૦૬ના રોજ લગભગ ૦૭.૩૦ વાગ્યે બનેલ છે અને પુરાવા અનુસાર પણ, ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ લગભગ ૪૫ મિનિટ સુધી ઘટના સ્થળે રહ્યા, જે અસામાન્ય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે આવી પરિસ્થિતિમાં ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯, જેમને ઈજાઓ થઈ હતી, તેમણે મરણજનારને તાત્કાલિક નજીકની હોસ્પિટલમાં ખસેડવાનો પ્રયાસ કરવો જોઈતો હતો. ઉલટતપાસમાં ફરિયાદપક્ષ સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ની જુબાનીનો ઉલ્લેખ કરતા, એવી રજૂઆત કરવામાં આવેલ છે કે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ને થયેલ આવી ઈજાઓ સ્વયં પહોંચાડેલી હોઈ શકે છે. વધુમાં પુનરાવર્તન કરતાં કે જુબાનીઓમાં જોવા મળતી વિસંગતતાઓ મુખ્ય છે, તેથી શંકાનો લાભ અપીલકર્તાઓને મળવો જોઈએ અને આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કરવા માટે દાદ માગેલ છે.

---

4 (૨૦૦૨) ૭ એસસીસી ૬૦૬
5 (૨૦૧૧) ૪ એસસીસી ૩૨૪

૧૫. બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા બાદ, અમે ટ્રાયલ કોર્ટ તેમજ વડી અદાલતના ચુકાદા અને રેકોર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી અન્ય વિગતોનો અભ્યાસ કર્યો છે.

૧૬. રેકોર્ડ પરના પુરાવા અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણોની ઝીણવટભરી તપાસ કર્યા બાદ, વડી અદાલત દ્વારા પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે તેમ, અમને અપીલકર્તા–આરોપીના વિદ્વાન વકીલની રજૂઆતમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલ સજામાં દખલ કરવા માટે કોઈ ગુણદોષ જણાતા નથી, જેને વડી અદાલત દ્વારા કાયમ રાખવામાં આવેલ છે.

૧૭. અપીલકર્તાઓ સામે ઘડવામાં આવેલા તહોમતને સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે સુનાવણી દરમિયાન ૩૨ સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને ૬૧ દસ્તાવેજોને આંકે પાડેલ છે. ફરિયાદપક્ષે તપાસવામાં આવેલ અન્ય સાક્ષીઓમાં, ઘટના સમયે મરણજનારની પાસે રહેલ રાજશીભાઈ માલદેભાઈ કરંગિયાને ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ તરીકે તપાસવામાં આવેલ છે. પોતાની જુબાનીમાં તેમણે જણાવ્યું છે કે આ બનાવ તા.૧૦.૧૧.૨૦૦૬ના રોજ બામણસા–અખા રોડ પર સાંજે લગભગ ૭.૩૦ વાગ્યાની આસપાસ બનેલ હતી. તે દિવસે તેઓ મિતેશભાઈ અને ગોકળભાઈ (મરણજનાર) સાથે સાંજે લગભગ ૫ વાગ્યે હીરો હોન્ડા મોટરસાયકલ પર કેશોદ ગયા હતા. ગોકળભાઈ મોટરસાયકલ ચલાવી રહ્યા હતા અને ત્યારબાદ, સાંજે લગભગ

૬.૪૫ વાગ્યે ગોકળભાઈના ભાઈ વજશીભાઈએ ગોકળભાઈને ફોન કરેલ અને કહેલ કે તેમને અન્ય કોઇ કામ હેતુ જવા માટે મોટરસાયકલ જોઇએ છે અને જો તેમનું કામ પૂર્ણ થઇ ગયું હોય તો તેમને પાછા ફરવાની વિનંતી કરેલ. તેથી, તેઓ કેશોદથી ગામ બામણસા તરફ વધ્યા અને જ્યારે તેઓ પોલીસકર્મી કલાભાઈના ખેતર પાસે પહોંચ્યા, વજશીભાઈ રામશીભાઈ છરી ધારણ કરી, મુલુભાઈ મારખીભાઈ કુહાડી ધારણ કરી અને કલાભાઈ હમીરભાઈ છરી ધારણ કરી તેમને રોકવા માટે રસ્તાની વચ્ચોવચ્ચ ઊભા હતા. જ્યારે ગોકલભાઈએ વાહનને ધીમું કર્યું, ત્યારે મુલુભાઈ મારખીભાઈએ ગોકળભાઈના માથા પર કુહાડીનો ઘા કરેલ અને તેથી, તેઓ મોટરસાયકલ પરથી નીચે પડી ગયા અને ત્યારબાદ આરોપીઓએ ગોકળભાઈને કુહાડી અને છરીથી આડેધડ મારવાનું શરૂ કરેલ. વધુમાં એવી પણ જુબાની આપવામાં આવેલ છે કે જ્યારે તેણે અને મિતેશે દખલ કરવાનો પ્રયાસ કરેલ ત્યારે તેમને પણ ઈજાઓ થઈ હતી.ત્યારબાદ, તેણે બામણસા ખાતે મસારીભાઈને તેમના મોબાઈલથી ફોન કર્યો અને વાહન સાથે ઘટના સ્થળે આવવા વિનંતી કરી. તેથી, થોડા સમય પછી, રાજુબાપુ બાવાજી મારુતિ વાનમાં આવેલ અને સમત ગોવિંદ અને વજસી કરસન રાજુબાપુ સાથે હતા. આ સાક્ષીના કહેવા મુજબ પણ આ ઘટનાનું કારણ ગોકળભાઈ અને વજશીભાઈ વચ્ચે રૂ૧૫,૦૦૦/−ના ભાડાના સંબંધમાં થયેલી તકરાર છે, જે ઘટનાના છ મહિના પહેલા થઈ હતી, જેની ફરિયાદ જુનાગઢ પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધવામાં આવી હતી. અન્ય વ્યક્તિ, જે ઘટનાના દિવસે મરણજનારની સાથે હતી તે

ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૯ – મિતેશ હરદાસ કચ્છોટ હતા – તેણે પણ ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ની જેમ જ જુબાની આપેલ છે. ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯નો પુરાવો, કે જેઓ ઘટનાના દિવસે મરણજનાર સાથે હતાં અને જેઓ એક જ મોટરસાયકલ પર મુસાફરી કરી રહ્યા હતા, તે તદ્દન સ્વાભાવિક અને વિશ્વાસપાત્ર છે. જોકે અપીલકર્તા–આરોપીના વિદ્વાન વકીલની દલીલ છે કે આ ઘટના નવેમ્બર મહિનામાં બની હોવાથી અંધારામાં હુમલાખોરોને ઓળખવું શક્ય ન હતું, તે જ સમયે રેકોર્ડ પરના પુરાવા પરથી સ્પષ્ટ છે કે વાહનની હેડલાઇટ 'ચાલુ' હતી અને તે સ્થળના રેકોર્ડ અને પંચનામા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વાડી ખાતે એક લાઇટ હતી. વધુમાં એ ધ્યાને લેવું જોઈએ કે આરોપી તેમજ સાક્ષીઓ એક જ ગામના છે, તે એક નાનું ગામ જણાય છે અને સામાન્ય રીતે ગામમાં રહેતા લોકો વારંવાર મળે છે, જેથી વ્યક્તિઓને ઓળખવામાં કોઈ મુશ્કેલી હોઇ શકે નહીં. તેથી, જ્યાં સુધી આરોપીની ઓળખની વાત છે, તે રેકોર્ડ પરના પુરાવા દ્વારા સારી રીતે સમર્થિત છે. ફરિયાદપક્ષે ડૉ. નિખિલકુમાર બુચ–ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧ ને પણ તપાસવામાં આવેલ છે, જેમણે જુનાગઢની સિવિલ હોસ્પિટલમાં તા. ૧૦.૧૧.૨૦૦૬ના રોજ ફરજ બજાવેલ હોવાનું જુબાનીમાં જણાવેલ છે. તે દિવસે લગભગ રાત્રે ૧૦.૪૦ વાગ્યે, ઈજા પામનાર રાજશી માલદેને તેનો ભત્રીજો હિતેશ હરદાસ સારવાર માટે તેમની પાસે લાવેલ અને જણાવેલ હતું કે વજશી રામશીએ તેમના પર હુમલો કરી અને છરીનો ઘા કરેલ. ડૉક્ટર સાહેદે ઈજાનું પ્રમાણપત્ર આપેલ છે જે આંક–૧૮થી આંકે પાડવામાં આવેલ છે. ડૉ.

પ્રફુલાબેન મોહનલાલ ધાબરિયાની ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨ તરીકે તપાસવામાં આવેલ છે, જેમણે મરણજનારનું પોસ્ટમોર્ટમ કર્યું છે. ઉપરોક્ત સાહેદને મરણજનાર વ્યક્તિ પર નીચેની ઈજાઓ જણાઈ છેઃ

"(૧) ડાબા જાંઘની મધ્યમાં એક કપાયેલો ઘા હતો જે ત્રાંસો હતો. તે ત્વચા અને સ્નાયુ સુધી ઉંડો હતો.તે લંબગોળ આકારનો અને પાંચ ઇંચ લાંબો, દોઢ ઇંચ પહોળો અને પોણો ઇંચ ઊંડો હતો.

(૨) ડાબી છાતી પર કપાયેલ–ચીરાયેલ ઘા હતો, ડાબો છઠ્ઠો ઇન્ટરકોસ્ટલ સ્પેસ મધ્ય ક્લેવિક્યુલર રેખાથી શરૂ થઈ અને નીચે અને બાજુ તરફ જઈ રહી હતી. તે અઢી ઇંચ લાંબો, પોણો ઇંચ પહોળો અને પોલાણ સુધી પ્રવેશતો હતો. વુન્ડટ્રેક ટૂંકો અને લોહીથી ભરેલ છે. કોઈ એક્ઝીટ વુન્ડ નથી. તે પાછળની અને ડાબી ક્ષેપક દિવાલમાં પ્રવેશ કરે છે.

(૩) ગરદન પર વાળની રેખાના સ્તર પર પાછળની બાજુએ ૩ ઇંચ લાંબો ઘા હતો, જે ડાબી બાજુની મધ્ય રેખાથી ૦.૫ ઇંચથી શરૂ થાય છે અને જમણી તરફ લંબાય છે. ઘા અડધો ઇંચ પહોળો, ત્વચા, સ્નાયુઓમાંથી પસાર થાય છે અને સર્વાઇકલ કરોડરજ્જુને ચીરે છે. રક્તસ્ત્રાવ જણાયેલ.

(૪) ઉપરની ઈજાની નીચે ગરદનની જમણી બાજુએ ૧ ઇંચ લાંબો x ૦.૫ ઇંચ પહોળો x ૦.૫ ઇંચ ઊંડો ઘા હતો.

(૫) તેની નીચે ૧" x ૦.૫" x ૦.૫" માપનો ૦.૫" ની ઉપરની ઈજાને સમાંતર કપાયેલ ઘા હતો.

(૬) ગરદનના તળિયે જમણી ખોપરી ઉપરની બાજુએ ૧" બાજુથી શરૂ કરીને કરોડરજ્જુના ગાળા સુધી અને બાજુની બાજુએ અને ત્રાંસો અને ઉપરની તરફ વિસ્તરેલો ઘા હતો. તે ૨" લાંબો, ૧" પહોળો અને છાતીના પોલાણમાં પ્રવેશ કરે છે.ઘા ઉપરની તરફ સંકોચાઈ રહ્યો છે. તે જમણા ઉપલા ફેફસાના લોબમાં પ્રવેશ કરે છે.

(૭) જમણા સ્કેપ્યુલા પ્રદેશ પર ૧" x ૦.૫" x ૦.૫" માપનો ચામડી અને સ્નાયુઓ વચ્ચેથી ચીરાઇને, વર્ટેબ્રલ માર્જિનની બાજુમાં, ત્રાંસો ઘા હતો.

(૮) જમણા સ્કેપ્યુલા પ્રદેશ પર લગભગ મધ્યમાં અને ત્રાંસી રીતે ૧.૫" x ૧" x ૦.૫" માપનો કપાયેલ ઘા હતો.

(૯) જમણી છાતી પર જમણી ખોપરીની નીચે ઊભો અને ચામડી અને સ્નાયુને કાપીને ૧.૫" x ૧" x ૦.૫" માપનો ખોપરીની સરહદ પર કપાયેલ ઘા હતો.

(૧૦) ઉપરના ઘાની બાજુની બાજુએ, ઉપરોક્ત ઘાને સમાંતર, તેનાથી ૨" દૂર અને ચામડી અને સ્નાયુઓને ચીરતો ૧.૫" x ૧" x ૦.૫" માપનો ચિરાયેલ ઘા હતો.

(૧૧) ત્યાં કપાયેલ ઘા અને બાજુની અને ઉપરની સમાંતર, તેનાથી ૨" દૂર, ૧.૫" x ૧" x ૦.૫" ત્વચા અને સ્નાયુઓ વચ્ચેથી કપાયેલ હતો.

(૧૨) જમણી પીઠ પર, ૧૦મી ઇન્ટરકોસ્ટલ સ્પેસ ટ્રાન્સવર્સ, ૨" x ૧" x ૦.૫" માપનો ઘા હતો.

(૧૩) ડાબા સ્કેપ્યુલા પર, પાયા પર, ૨" x ૧" x ૦.૫" ઊંડા ત્વચા અને સ્નાયુને ચીરતો ઊભો ઘા પર કપાયેલ ઘા હતો.

(૧૪) ટી૧૨ના સ્તરે ચિરાયેલ ઘા, ૩.૫" x ૧" માપનો ત્રાંસો ઘા અને ચામડી, સ્નાયુઓ અને જોડાયેલ હાડકાંને કાપતો ઘા છે.

(૧૫) એલ૨ના સ્તરે ચિરાયેલ ઘા, ૧.૫" x ૧" x ૦.૫" માપનો ત્રાંસો ઘા ત્વચા અને સ્નાયુઓમાંથી ચિરાયેલ છે.

(૧૬) ૩" x ૦.૫" માપનો એલ–૫–એસ૧ ત્રાંસા ઘાના સ્તરે ચિરાયેલ ઘા અને ચામડી, સ્નાયુઓ અને જોડાયેલ હાડકાંને કાપતો ઘા છે.

(૧૭) ત્રિક પ્રદેશ પર ૧" x ૦.૫" x ૦.૫" માપનો ઊભો, મધ્યરેખામાં સ્નાયુ ઊંડો ચિરાયેલો ઘા છે.

(૧૮) ત્રિક પ્રદેશ પર ઉપરોક્ત ઘાની ૨" નીચે ૧" x ૦.૫" x ૦.૫" માપનો ઊભો, મધ્યરેખામાં સ્નાયુ ઊંડો ચિરાયેલો ઘા છે.

(૧૯) ઈજા નં.૧૬ની નીચે તેની બાજુમાં લગભગ ૧" ચીરાયેલા ઘા, ૧" x ૦.૫" x ૦.૫" માપનો ઘા છે."

તેમની જુબાનીમાં, ઉપર જણાવેલી ઈજાઓના સંદર્ભમાં, તેમણે એવું પણ મંતવ્ય આપ્યું છે કે તમામ ઈજાઓ મરણ પહેલાંની છે. જે ઈજાઓનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે પોસ્ટમોર્ટમ નોંધમાં જોડેલ હોવાનું કહેવાય છે. શ્રી જગદીશભાઈ સરમનભાઈ કમલિયા, જે લાશના પંચમાનાના પંચ સાહેદ હતા, તેમને ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૫ તરીકે તપાસવામાં આવેલ

હતા. શ્રી હરદાસભાઈ ભીખાભાઈ ભેટરિયાને ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૬ તરીકે તપાસવામાં આવેલ હતા, જે ગુનાના સ્થળના પંચ સાહેદ હતા. ફરિયાદપક્ષે મશારીભાઈ ગોવિંદભાઈ કરંજીયાને પણ ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨૦ તરીકે તપાસવામાં આવેલ છે.પોતાની જુબાનીમાં તેમણે જણાવ્યું છે કે ઘટનાની તારીખે જ્યારે તેઓ તેમના ખેતરમાં હતા ત્યારે સાંજે લગભગ ૭.૩૦ વાગ્યે તેમને રાજશી માલ્દેનો ફોન આવ્યો હતો જેમાં તેમણે આ ઘટના અને તેમના પર હુમલાની વાત કરી હતી અને તેમને રાજુબાપુની મારુતિ વાન સાથે આવવાની જાણ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ તેઓ પોતાની મોટરસાયકલ પર ગામ ગયા હતા. તેઓ રાજુબાપુને મળી શક્યા ન હોવાથી, તેમણે ફોન પર રાજુબાપુનો સંપર્ક કર્યો અને તેમને તેમની મારુતિ વાન સાથે તાત્કાલિક કાલાભાઈના ખેતરમાં આવવા વિનંતી કરી જે અખા માર્ગ પર આવેલ છે. તેમણે પોતાની જુબાનીમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે જ્યારે તેઓ સ્થળ પર પહોંચ્યા ત્યારે તેમણે મિતેશભાઈ અને રાજશી માલ્દે પર ઈજાઓ જોઇ છે અને ગોકળભાઈ લોહીલુહાણ હાલતમાં પડ્યા હતા. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે કાલાભાઈના ખેતરમાં એક બત્તી હતી, જેનો પ્રકાશ રસ્તા પર પડી રહ્યો હતો. મરણજનારના ભાઈને ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨૧ તરીકે તપાસવામાં આવેલ હતાં. પોતાની જુબાનીમાં તેમણે એમ પણ જણાવ્યું છે કે ગોકળભાઈએ હીરો હોન્ડા મોટરસાયકલ લીધેલ અને તેઓ મોટરસાયકલ પર નગરની બહાર જવા માંગતા હોઇ, તેમણે ગામમાં નાથુભાઈની દુકાનમાંથી કોઇન ડ્રોપ બોક્સ ફોન દ્વારા રાજશીને તેના મોબાઇલ નં.૯૮૨૫૯૨૧૯૬૦

પર ફોન કર્યો હતો. આ સાહેદે પણ જણાવ્યું છે કે આ ઘટનાનું કારણ એ છે કે ગોકળભાઈએ તેમના ટ્રેક્ટર દ્વારા વજાશીભાઈ રામશીના ખેતરમાં માટી ઉતારી હતી અને તેના ભાડા માટે રૂ૧૫,૦૦૦/–ની રકમ તેમની પાસેથી લેણી નીકળતી હતી. એવું જણાવેલ છે કે આ બાબતે અણબનાવ હોવાથી આ ઘટના બનેલ, જે પરિણામે ગોકલભાઈની હત્યામાં પરિણમેલ હતી. ગુનાની તપાસ કરનાર શ્રી રાજેશભાઈ જેઠાભાઈ પરમારને ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૩૧ તરીકે તપાસવામાં આવેલ છે. તેમણે આ ઘટના અંગે તેમની જુબાનીમાં પણ સ્પષ્ટપણે વિગતવાર જણાવ્યું હતું.

૧૮. ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ દ્વારા મરણજનારને માથામાં કોઈ ઈજા થઈ ન હોવાનું અને પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ અનુસાર ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ની જુબાનીને નકારી કાઢવાની છે તેવી વિદ્વાન વકીલોની રજૂઆતને સ્વીકાર કરી શકાતી નથી કારણ કે પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ માથાના પાછળના ભાગમાં ઈજા સૂચવે છે. મરણજનાર પર કુહાડી વડે હુમલો કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો. અમે એવી અપેક્ષા રાખી શકતા નથી કે તેને માથાની મધ્યમાં મારવું જોઈતું હતું. તે માથાની પાછળની બાજુએ પડ્યું છે, જે પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. આ તબક્કે, એ નોંધવું જોઈએ કે મરણજનાર અને ઈજાપામનાર પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે તેઓ મોટર સાયકલ પર જઈ રહ્યા હતા. જેથી, એવું ન કહી શકાય કે માત્ર માથાના કેન્દ્રમાં કોઈ ઈજા ન હોવાથી, ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ ની

જુબાની કાઢી નાખવા પાત્ર છે. જે ડૉક્ટરે પોસ્ટમોર્ટમ કર્યું છે, તેણે પણ પોતાની જુબાનીમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે મરણજનાર પર જે પણ તમામ ઈજાઓ જોવા મળી હતી તે મરણ ગયા અગાઉની હતી. જો તમામ સાહેદોના સંપૂર્ણ પુરાવાઓની તબીબી અને રેકોર્ડ પરના અન્ય પુરાવાના સંદર્ભમાં તપાસ કરવામાં આવે, તો તે સ્પષ્ટ છે કે ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાથી પર આરોપીનો ગુનો સાબિત કર્યો છે. તમામ આરોપીઓએ સમાન હેતુથી આ ગુનો કર્યો છે. રેકોર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આરોપી નં.૧, ૨ અને ૩ને સોંપવામાં આવેલ ભાગને ઈજા પામનાર સાહેદો તેમજ તપાસ અધિકારીની જુબાની દ્વારા સંપૂર્ણ સમર્થન આપવામાં આવે છે. મહત્વના સાક્ષીની લાંબી ઉલટતપાસ કરવામાં આવેલ હોવા છતાં, કંઈ જ વિપરીત બહાર આવ્યું ન હતું. જો ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨૦ એટલે કે મશારીભાઈની જુબાનીની તપાસ કરવામાં આવે, તો તે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮. ૧૯ અને ૩૧ના પુરાવા દ્વારા સંપૂર્ણ રીતે સમર્થિત છે. રેકોર્ડ પરના પુરાવા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમની જુબાની સ્વાભાવિક અને ભરોસાપાત્ર છે અને જ્યાં સુધી ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ની વાત છે ત્યાં સુધી એવું ન કહી શકાય કે તેઓ આકસ્મિક સાક્ષી છે. તબીબી નિષ્ણાતના અભિપ્રાય મુજબ ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ દ્વારા થયેલી ઈજાઓ પણ પોતાના દ્વારા જ કરવામાં આવેલી નથી. વધુમાં, તપાસવામાં આવેલ ડૉક્ટરના અભિપ્રાયથી પણ સ્પષ્ટ છે કે તમામ ઈજાઓ મુદ્દામાલ છરી અને કુહાડીથી શક્ય હતી. વધુમાં એ પણ ધ્યાને લેવું જોઈએ કે સીરોલોજીકલ રિપોર્ટ કે

જેમાંથી એવું જણાયેલ કે મરણજનારના કપડા પરથી મળેલ લોહીનું જૂથ અને આરોપી નં.૧ અને ૨નાઓનું જુથ સમાન છે. આરોપી નં.૩ની હાજરીના સંદર્ભમાં પણ, રેકોર્ડ પરના સમગ્ર મૌખિક પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા તે પણ સ્પષ્ટ છે કે સ્થળ પર તેની હાજરી પણ વાજબી શંકાથી પર સાબિત થઈ છે.

૧૯. અમને વિદ્વાન વકીલની દલીલમાં પણ કોઈ તથ્ય દેખાતું નથી કે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧૮ અને ૧૯ ની જુબાનીમાં મોટા વિરોધાભાસ છે. જે વિરોધાભાસ રજૂ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવેલ છે તે નાના વિરોધાભાસ છે અને તે તેમના પુરાવાને કાઢી નાખવાનો આધાર ન હોઈ શકે. મોહરના આ અદાલતના ચુકાદા પર સામાવાળા–રાજ્યના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો તે ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપે છે. ઉપરોક્ત ચુકાદામાં, આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે ઈજા પામનાર સાક્ષીને અવગણવા માટે સચોટ પુરાવા જરૂરી છે. ચુકાદાનો પરિચ્છેદ–૧૧ નીચે મુજબ છેઃ

> "**૧૧.** ઈજા પામનાર સાહેદની જુબાનીની પોતાની અસરકારકતા અને સુસંગતતા હોય છે. સાહેદને તેના શરીર પર ઈજાઓ થઈ છે તે હકીકત દર્શાવે છે કે તે ઘટનાના સ્થળે હાજર હતો અને તેણે પોતે આ ઘટના જોઈ છે. ઈજા પામનાર સાહેદને શંકાના ઘેરામાં લેવા માટે વિશ્વાસપાત્ર પુરાવાઓની જરૂર પડશે. તેવી જ રીતે, સાહેદના નિવેદનમાં દરેક વિસંગતતાને જીવલેણ ગણી શકાય નહીં. જે વિસંગતતા

ફરિયાદપક્ષના કેસને નક્કરરૂપે અસર કરતી નથી તે કોઈ અશક્તિ પેદા કરી શકતી નથી. હાલના કેસમાં એફ.આઈ.આર. માં દેખાતા ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૪ ના નામમાં વિસંગતતા અને ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧ ની ઉલટતપાસને સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે. ઉલટતપાસમાં ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૧ના એ સ્પષ્ટતા કરી હતી કે તેમના ભાઈ રામ અવધને ત્રણ પુત્રો હતાઃ (૧) જગદીશ, ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૪, (૨) જગરનાથ અને (૩) સુરેશ. જોકે, આ સાહેદે જણાવ્યું હતું કે જગરજિતનું માત્ર એક જ નામ હતું. જોકે, ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨ વિભૂતીએ જણાવ્યું હતું કે ઘટના સમયે રામ અવધનો પુત્ર, જગજીત ઉર્ફે જગરજીત ગાયનું દૂધ દોહતો હતો અને તે ૨૦ વર્ષનો હતો જેને જગદીશ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. બલ્લી (ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૩) એ તેમના નામનો ઉલ્લેખ જગજીત અને જગદીશ તરીકે કર્યો હતો. ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૪નાએ પણ પોતાનું નામ જગદીશ આપ્યું હતું."

સામાવાળા–રાજ્યના વિદ્વાન વકીલે પણ નરેશ અને અન્યના કેસમાં આ અદાલતના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. ઉપરોક્ત ચુકાદામાં, આ અદાલતે ઠરાવેલ છે કે ઈજા પામનાર સાહેદોના પુરાવાને ઠોસ કારણો આપ્યા વિના નકારી શકાય નહીં. ચુકાદાના પરિચ્છેદ–૨૭ અને ૩૦ જે સુસંગત છે, તે નીચે મુજબ છેઃ

"**૨૭.** ઈજા પામનાર સાહેદના પુરાવાને સ્ટેમ્પ્ડ વિટનેસ તરીકે યોગ્ય મહત્વ આપવું આવશ્યક છે, આમ, તેની હાજરી અંગે શંકા કરી શકાય

નહીં. તેનું નિવેદન સામાન્ય રીતે ખૂબ જ વિશ્વસનીય માનવામાં આવે છે અને તે અસંભવિત છે કે તેણે બીજા કોઈને ખોટી રીતે ફસાવવા માટે વાસ્તવિક હુમલાખોરને છોડી દીધો હોય. ઈજા પામનાર સાહેદની જુબાનીની પોતાની સુસંગતતા અને અસરકારકતા હોય છે કારણ કે તેને ઘટનાના સમયે અને સ્થળે ઈજાઓ થઈ છે અને જે તેની જુબાનીને સમર્થન આપે છે કે તે ઘટના દરમિયાન હાજર હતો. આમ, ઈજા પામનાર સાહેદની જુબાનીને કાયદામાં વિશેષ દરજ્જો આપવામાં આવે છે.સાહેદ વાસ્તવિક હુમલાખોરને ગુના માટે ખોટી રીતે માત્ર ત્રીજી વ્યક્તિને ફસાવવા માટે સજા વગર જવા દેવા માંગશે નહી અથવા ઇચ્છશે નહીં. આમ, ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષીના પુરાવા પર આધાર રાખવો જોઈએ, સિવાય કે તેમાં મોટા વિરોધાભાસ અને વિસંગતતાઓના આધારે તેના પુરાવાને નકારી કાઢવાના આધારો હોય. (જરનૈલ સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય (૨૦૦૯) ૯ એસસીસી ૭૧૯:(૨૦૧૦)૧ એસસીસી (સીઆરઆઈ) ૧૦૭], બલરાજે વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [(૨૦૧૦) ૬ એસસીસી ૬૭૩:(૨૦૧૦) ૩ એસસીસી (સીઆરઆઈ) ૨૧૧] અને અબ્દુલ સઈદ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ એમપી [(૨૦૧૦) ૧૦ એસસીસી ૨૫૯:(૨૦૧૦) ૩ એસસીસી (સીઆરઆઇ) ૧૨૬૨])

.....

.....

૩૦. તમામ ફોજદારી કેસોમાં, અવલોકનની સામાન્ય ભૂલોને કારણે એટલે કે, સમય વીતી જવાને કારણે અથવા ઘટના સમયે આઘાત અને ભય જેવી માનસિક સ્થિતીને કારણે યાદશક્તિની ભૂલોને કારણે સાહેદની જુબાનીમાં સામાન્ય વિસંગતતાઓ થવાની સંભાવના છે. જ્યાં ભૂલો વિરોધાભાસ ગણાય છે, સાહેદની સત્યતા વિશે ગંભીર શંકા પેદા કરે છે અને અન્ય સાહેદો પણ અદાલતમાં જુબાની આપતી વખતે મહત્વનો સુધારો કરે છે, આવા પુરાવા પર આધાર રાખવો સલામત નથી. જો કે, નાના વિરોધાભાસ, વિસંગતતાઓ, સુશોભન અથવા તુચ્છ બાબતોમાં સુધારા કે જે ફરિયાદપક્ષના કેસના મૂળને અસર કરતા નથી, તેને એવો આધાર ન બનાવવો જોઈએ કે જેના દ્વારા પુરાવાને સંપૂર્ણ રીતે નકારી શકાય. અદાલતે સાક્ષીની વિશ્વસનીયતા વિશે પોતાનો અભિપ્રાય બનાવવો પડશે અને તારણ નોંધવું પડશે કે શું તેની જુબાની વિશ્વાસનીય છે કે કેમ.

"૯. અતિશયોક્તિઓ પુરાવાઓને બરડ બનાવતી નથી. પરંતુ જ્યારે સમગ્ર પુરાવાને વિશ્વસનીયતાના માપદંડ પર ચકાસવા માટે સખત કસોટીમાં મૂકવામાં આવે છે ત્યારે તે ફરિયાદપક્ષના સંસ્કરણની વિશ્વસનીયતાને ચકાસવા માટેના પરિબળોમાંથી એક હોઈ શકે છે."

[**એડ.:** બિહારી નાથ ગોસ્વામી વિરુદ્ધ શિવ કુમાર સિંહ, (૨૦૦૪) ૯ એસસીસી ૧૮૬, પેજ–૧૯૨, પરિચ્છેદ–૯માં અવલોકન મુજબ]

તેથી, સાહેદોના નિવેદનોમાં માત્ર નજીવા ફેરફારોને સુધારા તરીકે ગણી શકાય નહીં કારણ કે તે સાહેદ દ્વારા અગાઉ આપેલા નિવેદનનું વિસ્તરણ હોઈ શકે છે. જે ભૂલો મહત્વની વિગતોમાં વિરોધાભાસ ગણાય છે એટલે કે કેસના મૂળમાં જાય છે / કાર્યવાહીના કેસની સુનાવણી અથવા મૂળને મહત્વપૂર્ણ રીતે અસર કરે છે, તે સાહેદની જુબાનીને અવગણવા માટે જવાબદાર બનાવે છે. [રાજ્ય વિ. સરવનન [(૨૦૦૮)૧૭-એસસીસી-૫૮૭ :(૨૦૧૦)૪-એસસીસી (સીઆરઆઈ)-૫૮૦ : એઆઈઆર-૨૦૦૯-એસસી-૧૫૨], અરુમુગમ વિ. રાજ્ય [(૨૦૦૮)૧૫-એસસીસી-૫૯૦ : (૨૦૦૯)૩-એસસીસી (સીઆરઆઈ)-૧૧૩૦ : એઆઈઆર-૨૦૦૯-એસસી-૩૩૧], મહેન્દ્ર પ્રતાપ સિંહ વિરુદ્ધ યુ.પી. રાજ્ય [(૨૦૦૯)૧૧-એસસીસી-૩૩૪ : (૨૦૦૯)૩-એસસીસી (સીઆરઆઈ)-૧૩૫૨] અને સુનીલ કુમાર સંભુદયાલ ગુપ્તા (ડૉ.) વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય [(૨૦૧૦)૧૩-એસસીસી-૬૫૭ : જેટી (૨૦૧૦)૧૨-એસસી-૨૮૭]."

વધુમાં, **નારાયણ ચેતનરામ ચૌધરી અને અન્ય વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય**[6]ના કેસમાં, આ અદાલતે ફોજદારી સુનાવણીમાં પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે સાહેદોના નિવેદનોમાં નાના વિરોધાભાસની અસરને ધ્યાનમાં લીધી છે.

6 (૨૦૦૦) ૮ એસસીસી ૪૫૭

ઉપરોક્ત ચુકાદામાં એવું ઠરાવવામાં આવેલ છે કે નાના વિરોધાભાસ નહીં પણ માત્ર મહત્વપુર્ણ વિગતોમાં વિરોધાભાસ સાહેદોના પુરાવાને ન માનવાનો આધાર બની શકે છે. ચુકાદાના પરિચ્છેદ–૪૨નો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છેઃ

> "**૪૨.** સાહેદોના પુરાવાને નહીં માનવા માટે માત્ર એવી ભૂલો કે જે મહત્વપૂર્ણ વિગતોમાં વિરોધાભાસ હોય, તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે. પોલીસના નિવેદનમાં ભુલ જ સાક્ષીની જુબાનીને અવિશ્વસનીય બનાવશે નહીં. જ્યારે અદાલતમાં સાક્ષી દ્વારા આપવામાં આવેલ નિવેદન તેના અગાઉના નિવેદનોમાં જાહેર કરવામાં આવેલી મહત્વપૂર્ણ વિગતોથી અલગ હોય, ત્યારે ફરિયાદપક્ષનો કેસ શંકાસ્પદ બને છે અન્યથા નહીં. ખરાં સાહેદોના નિવેદનોમાં નાના વિરોધાભાસ જોવા મળે છે કારણ કે યાદશક્તિ કેટલીકવાર ખોટી હોય છે અને અવલોકનની ભાવના વ્યક્તિ–વ્યક્તિએ અલગ હોય છે. અગાઉના નિવેદનમાં કરવામાં આવેલી ભૂલો જો હાલના કેસની જેમ નજીવી વિગતો હોવાનું જણાય તો તે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં.૨ની જુબાનીમાં કોઈ ક્ષતિ ઉભી કરશે નહીં. જો કોઈ પણ મહત્વપૂર્ણ મુદ્દા પર સાહેદોના નિવેદનમાં વિરોધાભાસ હોય તો પણ, તે આવા સાહેદના સંપૂર્ણ પૂરાવાને નકારી કાઢવાને કોઈ કારણ રહેતું નથી.
>
> ... "

૨૦. આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત ઉપરોક્ત પ્રમાણને રેકોર્ડ પરના પુરાવા સાથે લાગુ કરતાં, અમારો સ્પષ્ટ મત છે કે ફરિયાદપક્ષે તમામ અપીલકર્તા–આરોપીઓ સામેના કેસને વાજબી શંકાથી પર સાબિત કર્યો છે. મોટરસાયકલ જપ્ત ન કરવા અને ભોગબનનારમાંથી એકની સોનાની ચેન જપ્ત ન કરવા જેવી ભૂલો, ફરિયાદપક્ષ વતી તપાસાયેલા મહત્વના સાહેદોની જુબાનીને નહી માનવા માટેનું કોઈ કારણ નથી, જેમનું કથન સુસંગત, કુદરતી અને વિશ્વસનીય છે.

૨૧. આ બાબતના મતે, અમે અપીલકર્તાઓ વિરુદ્ધ તકસીરવાન ઠેરવવામાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા મત સાથે સંપૂર્ણપણે સંમત છીએ, જેની પુષ્ટિ વડી અદાલતે કરી છે. તેથી, અપીલકર્તાઓ સામે નોંધાયેલા સહવર્તી તારણોમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર જણાતી નથી.અગાઉ ચર્ચા કરવામાં આવી છે તેમ, એ પણ સ્પષ્ટ છે કે મરણજનાર અને આરોપી વચ્ચે ઘટનાના લગભગ છ મહિના પહેલા ટ્રેક્ટરના ભાડાની ચૂકવણીને લઈને ઝઘડો થયો હતો. વધુમાં, તે રેકોર્ડ પર લાવવામાં આવ્યું છે કે તેમની વચ્ચે દુશ્મનાવટ હતી જે ગુનાનો હેતુ છે.જેમ કે, ફરિયાદપક્ષે વાજબી શંકાથી પર સ્થાપિત કર્યું છે કે તમામ આરોપીઓએ સમાન હેતુથી ગુનો કર્યો છે અને ગુનો કરવામાં ભાગ લીધો છે. ટ્રાયલ કોર્ટ તેમજ વડી અદાલતે કાયદામાં અથવા તથ્યોમાં કોઈ ભૂલ કરી નથી, જેથી, આ અદાલત દ્વારા તેને કાયમ રાખવી જરૂરી છે. જ્યાં સુધી અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા ચુકાદાઓનો સંબંધ છે, કેસની હકીકતો અને રેકોર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં

રાખીને, અમારો મત છે કે ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ અપીલકર્તાઓના કેસને સમર્થન આપવા માટે કોઈ રીતે મદદરૂપ થશે નહીં.

૨૨. ઉપરોક્ત કારણોસર, અમને આ અપીલોમાં કોઈ ગુણદોષ જણાતા નથી અને તે મુજબ, તેને રદ કરવામાં આવે છે.

.....ન્યાયમૂર્તિ
[**અશોક ભૂષણ**]

.....ન્યાયમૂર્તિ
[**આર. સુભાષ રેડ્ડી**]

નવી દિલ્હી.
૨૮મી એપ્રિલ, ૨૦૨૧

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.